

27. helluntain jälkeinen viikko, maanantai

Päivän epistola

(1. Tim. 5: 1 – 10)

”Poikani Timoteus, älä nuhtele vanhaa miestä ankarasti, vaan neuvo häntä kuin omaa isääsi, nuorempia miehiä kuin veljiäsi, vanhoja naisia kuin äitiäsi, nuorempia naisia kuin sisariasi, siveästi ja puhtaasti. Kunnioita ja tue leskivaimoja, jotka todella ovat vailla huoltajaa. Mutta jos leskellä on lapsia tai lapsenlapsia, on ensi sijassa näiden opittava täyttämään velvollisuutensa perheenjäseniään kohtaan ja korvattava vanhempiansa vaivat, sillä se on Jumalan mielen mukaista. Aivan yksin jäänyt leskivaimo panee toivonsa Jumalaan ja rukoilee hellittämättä yötä päivää. Nautinnonhaluinen taas on jo eläessään kuollut. Muistuta leskiä tästäkin, jotta he elävät nuhteettomasti. Mutta se, joka ei huolehdi omaisistaan ja kaikkein lähimmäisistään, on kieltänyt uskonsa ja on epäuskoista pahempi. Leskien luetteloon kelpaa vain sellainen, joka on kuusikymmentä täyttänyt ja joka on ollut vain yhden miehen vaimo. Hänen on oltava tunnettu hyvistä teoista, siitä että hän on kasvattanut lapsia, majoittanut kotiinsa matkalaisia, pessyt uskovien vieraidensa jalat, auttanut vaikeuksissa olevia ja kaikin tavoin harrastanut hyvää.”

Paavalin Timoteukselle antamat ohjeet ihmisten ohjaamisesta sopivat niin papistolle kuin kenelle tahansa seurakunnan jäsenelle. Toista ihmistä on ohjattava kunnioittavasti, niin kuin ohjaisi omia läheisiään.

Timoteuksen seurakunnissa oli luettelot leskiä varten. Näitä leskiä, jotka olivat luettelossa, seurakunnat tukivat taloudellisesti. Nähtävästi luettelon leskien määrä oli kasvanut niin, että nyt kiinnitetään huomiota siihen, kenellä on oikeus olla tuettavien leskien luettelossa. Ensisijainen velvollisuus tukea leskiä oli lapsilla ja lapsenlapsilla.

Kaksituhatta vuotta sitten ei ollut olemassa hyvinvointiyhteiskuntaa siinä mielessä, kuin se meillä Pohjoismaissa nykyisin on. Eläkkeitä ja sosiaalitukia ei ollut olemassa. Omaiset tukivat vanhuksiaan. Tämä näkyi Suomessakin sillä tavoin, että aina vuoteen 1970 asti lapsilla oli velvollisuus huolehtia iäkkäistä vanhemmistaan. Tämä velvollisuus on voimassa edelleen osassa maailman maita.

Vanhan testamentin käsityksen mukaan Jumala huolehtii leskistä (5. Moos. 10: 18; Ps. 68: 6; 146: 9). Jos leskellä ei ollut omaisia, niin tämä tehtävä tuli seurakunnalle. Apostolien tekojen kirja kertoo,

kuinka jo Jerusalemin alkuseurakunnassa huomioitiin lesket ja he muodostivat seurakunnassa oman ryhmänsä (Ap.t. 6: 1; 9: 39, 41).

Leskien luetteloon pääsi, jos oli yli kuusikymmenvuotias ja oli ollut yhden miehen vaimo. Nähtävästi tässä luettelossa olivat ne lesket, joita seurakunta tuki taloudellisesti. Lisäksi lesken tuli olla tunnettu kristillisestä elämäntavastaan. Hänellä ei voinut olla elossa olevia lapsia tai lapsenlapsia. Paavali jatkaa tämänpäiväisen tekstimme jälkeen vielä ohjeita tästä asiasta, ja kehottaa nuoria leskiä avioitumaan (1. Tim. 5: 11, 14). Lisäksi hän ohjaa yksityisiäkin ihmisiä huolehtimaan leskistä (1. Tim. 5: 16).

Todellinen leski on siis täysin yksinäinen. Hänen tulee omistautua rukoukselle. Hän ei myöskään saa olla nautinnonhaluinen. Tämä tarkoittaa seksuaalista nautintoa, todellisella leskellä ei ole enää sukupuolisuhteita. Tämä ei estä uudelleen avioitumista, mutta estää ottamisen seurakunnan tuen piiriin. Paavalilla on varsin todellisuuden mukainen näkökanta tähänkin elämänpiiriin.

Paavali jatkaa leskien aseman käsittelyä tämänpäiväisen tekstimme jälkeen. Se teksti luetaan huomisen epistolassa.

Päivän evankeliumi

(Luuk. 17: 20 – 25)

”Siihen aikaan kun fariseukset kysyivät Jeesukselta, milloin Jumalan valtakunta tulee, hän vastasi: ”Ei Jumalan valtakunta tule niin, että sen tulemista voidaan tarkkailla. Eikä voida sanoa: ”Se on täällä”, tai ”Se on tuolla.” Katsokaa: Jumalan valtakunta on teidän keskellänne.” Opetuslapsilleen hän sanoi: ”Tulee aika, jolloin te toivotte näkeväanne edes yhden Ihmisen Pojan päivän mutta ette saa nähdä. Teille sanotaan silloin: ”Hän on tuolla”, ja ”Hän on täällä”, mutta älkää lähtekö minnekään, älkää juosko perässä. Sillä niin kuin salama välähtää ja valaisee taivaan äärestä ääreen, niin on Ihmisen Poika oleva ilmestymisensä päivänä. Mutta sitä ennen hänen täytyy kärsiä paljon, ja tämä sukupolvi hylkää hänet.”

Tekstimme alkuosassa olevat fariseukset tarkoittavat Luukkaan seurakunnan juutalais-kristittyjä, joiden keskuudessa vaikutti vielä fariseusten opetus. Näille Luukas osoittaa Jeesuksen sanat. Fariseukset kysyvät, milloin Jumalan valtakunta tulee? He eivät nähneet hengellisillä silmillään Jumalan valtakunnan toteutumista. He odottivat, että valtakunta toisi jotain materiaalista tai poliittista hyötyä. He eivät näe, että Jeesus toi Jumalan valtakuntaa maailman oman toimintansa

kautta. ”Jumalan valtakunta on teidän keskellänne” voidaan suomentaa myös ”sisäisesti teissä”. Seurakunta on jo esimakua Jumalan valtakunnasta. Uskon kautta ihminen on pelastuva (Room. 10: 8 – 10): ”Sydämen usko tuo vanhurskauden, suun tunnustus pelastuksen.” Jumalan valtakunta tulee uskon kautta todelliseksi osittain jo tässä maailmassa. Juutalais-kristityt odottivat jotain suurempaa merkkiä. He eivät ymmärtäneet sitäkään, että Jeesuksen toiminnassa oli nähtävillä pakanoiden tulo Kirkon jäseniksi. Sen voi nähdä, kun ymmärtää Jeesuksen toimineen pakanoiden keskuudessa, esimerkiksi Samariassa, tai parantaneen pakanoita.

Tekstin loppuosassa Luukas käsittelee lopun ajan tapahtumia. Jeesus ei vastaa fariseuksille milloin Jumalan valtakunta tulee, vaan Hän kertoo heille enemmän Jumalan valtakunnan tulemisen olemuksesta. ”Tulee aika, jolloin te toivotte näkeväanne edes yhden Ihmisen Pojan päivän mutta ette saa nähdä”. Varhaisen kirkon näkemyksen mukaan Jeesus tuo esille tässä kaksi eri aikaa. Ihmisen Pojan päivä viittaa siihen aikaan, kun Jeesus toimi opetuslastensa keskuudessa maan päällä. Tänä aikana heidän Mestarinsa huolehti heistä. Heidän elämässään vaikutti heidän tietämättään jo Jumalan valtakunnan aika. Tuleva aika viittaa kaikkiin niihin kärsimyksiin, joita opetuslapset kohtaisivat levittäessään evankeliumia maailmaan. Silloin he muistelisivat sitä aikaa, jolloin Jeesus oli heidän kanssaan.

Jeesuksen toinen tuleminen tapahtuu yhtäkkiä, sitä ei voi ennakoida erilaisten merkkien kautta. Jeesuksen toinen tuleminen poikkeaa Hänen ensimmäisestä tulemisestaan siinäkin, ettei se tapahdu jossain tietyssä paikassa. Siksi ei pidä uskoa, kun joku sanoo: ”Hän on tuolla” tai ”Hän on täällä”. Hänen toinen tulemisensa ei ole keneltäkään salattu. Viimeiseksi Luukas toteaa Kristuksen kärsimisen olevan osa Hänen tehtäväänsä. ”Tämä sukupolvi” ei tarkoita kaikkia ihmisiä, vaan niitä, jotka kieltävät Jeesuksen Messiaana.